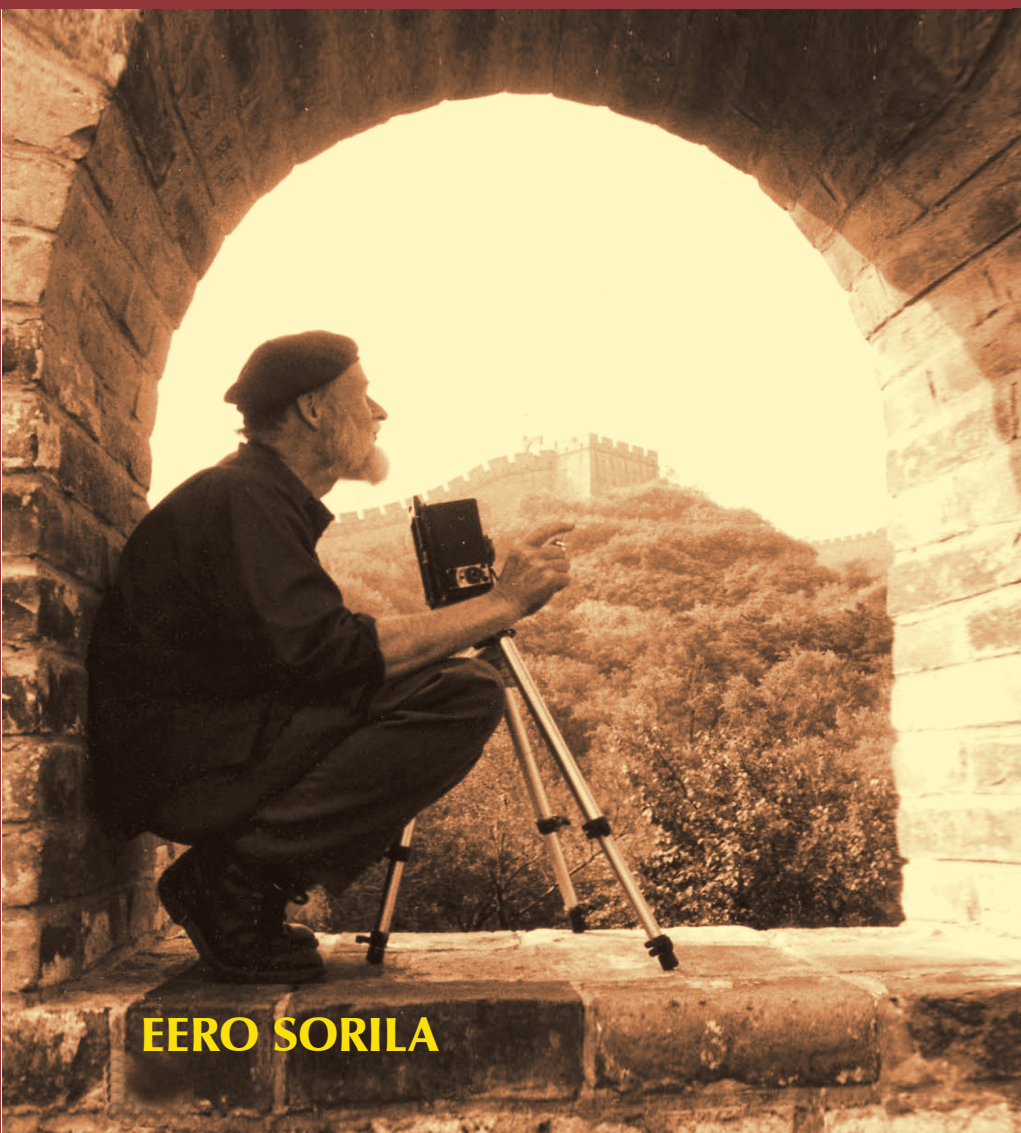

TASKURAHALLA MAAILMAN YMPÄRI

EERO SORILA

Kansikuvassa Eero Sorila Kiinanmuurilla
kotitekoisen kameransa kanssa.
Kuva: Veikko Kummila

Omistus
Omistan tämän kirjan vanhemmilleni
Alice ja Heikki Sorilalle.
Heiltä olen saanut arvokasta opetusta elämän tielle ja
heidän kanssaan sain kokea ensimmäiset seikkailumatkat.

Eero Sorila
Taskurahalla
maailman ympäri

© 2017 Eero Sorila

Kannen suunnittelu: Kalevi Sissonen

Taitto: Books on Demand GmbH

Kuvat © Eero Sorila

Kirja on uusittu ja laajennettu painos vuonna 2010 ilmestyneestä
”Kengännauhakassalla maailman ympäri” -kirjasta

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki,

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-568-640-4

(Kirjan kuvien ja tekstin käyttö luvatta kielletty)

SISÄLLYSLUETTELO

Kiitokset	6
Saate sisältöön	7
1. Ensimmäinen seikkailumatka – 1946	10
2. Potkurikoneella Kanadaan – 1957	13
3. ”Valtionvieraana” Kolumbiassa – 1968	25
4. Melontaa Andeilla – 1968	29
5. Etelän ristin kierros jatkuu – 1968	38
6. Merimieheksi Argentiinassa – 1969	48
7. Espanja vie sydämen – 1969	56
8. Euroopan halki peukalokyydillä – 1969	65
9. Rahattomana Kreikassa – 1969	70
10. Meksikoon linja-autolla – 1977	80
11. Eräretki Kanadassa – 1981	92
12. Kouvola - Hong Kong, junalla – 1982	98
13. Taifuuni tuhoaa Filippiineillä – 1982	120
14. Kilimanjaron huipulle – 1988	129
15. Polkupyörällä Japanissa – 1991-1992	139
16. Bahamalla rahtilaivaan – 1994	161
17. Perussa Titicacan lumoissa – 1999	169
18. Boliviassa, nukkuva jättiläinen – 1999	174
19. Kanootilla New Yorkiin – 2000	183
20. Luostarisaarelle Venäjällä – 2001	189
21. Eteenpäin Mongolian aroilla – 2001	208
22. Vaistopetos Uudessa-Seelannissa – 2003	218
23. Guyanassa viidakkokylään – 2004	223
24. Pirunsaaren rankka matka – 2004	234
25. Yöllinen ryöstö Laosissa – 2004	243
26. Syyriassa Zenobian valta – 2005	251
27. Pohjois-Korean ovet avautuvat – 2005	258
28. Pääsiäisaaren kielletty kuva – 2006	269
29. Etelämantereelle kumiveneellä – 2006	275

30. Samoalla vuorenhuippuhaudalle – 2007	282
31. Portin takana Antigualla – 2014	288
32. Poliisi apuun Ecuadorissa – 2014	293
33. Kiribati, eristetty piste meressä – 2016	299
34. Costa Rican sinivyöhykkeellä – 2016	312
35. Yöpaikka Swazimaassa – 2017	317
36. Loppusanat	322

KIITOKSET

Kiitän teitä, jotka olitte apuna tämän uudistetun ja laajennetun *Taskurahalla Maailman Ympäri* -kirjan syntyvaiheissa.

Erkki ja Taimi Ahonen auttoivat tekstin viimeistelyssä.
Markku Sillanpää ratkaisi tietokoneongelmat ja taiton.
Kalevi Sissonen osallistui kuvien käsittelyyn ja kannen suunnitteluun. Kimmo Janaksen suorittama korjausluku sinetöi käsikirjoituksen painokuntoon.

Tapaamani kirjailijat Christian Boucht, Veikko Huovinen, ja Tuulikki Metsola olivat töittensä kautta henkisiä innoittajia.

Erikoinen kiitos teille sadoille, joiden vieraanvaraisuus on ollut arvostettua matkojen varrella.

Ainoa tapa korvata teidän hyväsydämisyyttänne on osoittaa kanssavaeltajille samaa.

Olen myös kiitollinen siitä, että sain syntyä Suomessa, tuhansien järvien ja valoisien kesäöiden maassa, rehellisen kansan keskellä.

Se, että saan asua Kanadassa kuin maisemavalokuvaajan jättiläisgalleriassa yli sadan kulttuurin keskellä, kohottaa myös kiitollisuutta.

Suomen 100 ja Kanadan 150 itsenäisyysvuonna haluan tämän kirjan kautta kunnioittaen onnitella kumpaakin maata. Myös tämä teos on historiallinen 60-vuotismerkkipaalu siitä, kun vuonna 1957 Uuno Heikki Sorila (1908-1989) muutti perheensä kanssa Kanadaan.

SAATE SISÄLTÖÖN

Olen joskus yöpynyt ja syönyt loistohotelleissa. Ne harvat helpon elämän matkat eivät ole antaneet aihetta muistelmiin. Omatoimimatkoilla, jolloin rahat ovat loppuneet, tie on avautunut seikkailujen maailmaan. Nämä matkat ovat innoittaneet kokemusten taltioimiseen. Silloin olen joutunut täysin luottamaan maailmankaikkeuden Ylläpitäjään ja ventovieraisiin ihmisiin. Ihminen tulee hyvin vähällä toimeen. Pieni selkäreppu riittää ainakin omille matkoilleni. Kamera, kynä, muistivihko ja pieni-kokoinen Raamattu ovat sen tärkein sisältö.

Kirja keskittyy maapalloon tutustumiseen vähillä varoilla. Joissain tilanteissa on ollut pakko käyttää suurempiakin rahasummia. Mielestäni tahdonvoima on matkustamisessa tärkeämpi kuin rahan voima. Tiesin lähtiessäni vuoden kestäväälle pisimmälle matkalleni vuonna 1968, että rahat tulevat loppumaan matkan varrella. Lähdin kuitenkin. Rahat loppuivat Argentiinassa.

Seikkailumatkailu edellyttää riskinottoa. Mielestäni liiallinen varovaisuus rajoittaa matkustamisen iloa. Matkustaminen on auttanut minua myötäelämään kanssaihminen surut ja ilot, ja tutustumaan itseeni. Koen ettei suurin ongelma elämässä ole naapurissa tai yhteiskunnassa. Löydän sen peilistä.

Eräällä kaukaisella rannalla aalto pyyhkäisi ylitseni. Suolavesi runteli kameran. Kuvaaminen loppui siihen. Joihinkin matkakohteisiin olen palannut paikkaamaan kuvasatoa. Seikkailumatkustamisen helmet ovat tarjolla kaikille, käytännön tai tämänkin kirjan kautta.

Tervetuloa mukaan!

Vancouverissa, huhtikuun 4. 2017

Eero Sorila

Alla olevien maiden ja asutuskohteiden nimet ovat siltä ajalta, jolloin olen niissä käynyt. Jotkut niistä ovat vielä hallinnollisesti emämaahan sidottuja. Ne 35 maata, joista kerron tässä kirjassa ovat merkitty tähdillä.

Albania	* Filippiinit
Algeria	Georgia
Andorra	Grenada
*Antiqua	Grönlanti
*Argentiina	Guatemala
Armenia	* Guyana
Australia	Haiti
* Bahamasaaret	Hollanti
Bangladesh	Honduras
Barbados	Intia
Belgia	Indonesia
Belize	Irlanti
Bermuda	Islanti
Bhutan	Iso-Britannia
* Bolivia	Israel
Bosnia-Hertzeogovina	Italia
Botswana	Itävalta
* Brasilia	Jamaika
Bulgaria	* Japani
* Chile	Jordania
Cooksaaret	* Jugoslavia
* Costa Rica	Kamputsea
Dominikaaninen tasavalta	* Kanada
Dubai	Kenia
Egypti	* Kiina
El Salvador	* Kiribati
* Ecuador	* Kolumbia
* Espanja	* Kreikka
Etelä-Afrikka	Kroatia
Etelä-Korea	Kuuba
Etiopia	Kypros
Fidži	* Laos

Latvia
Libanon
Lesotho
Lichtenstein
Liettua
Luxemburg
Macao
Malesia
Malawi
Malta
* Marokko
* Meksiko
Monaco
* Mongolia
Mosambik
Myanmar
Nepal
Namibia
Nicaragua
Norja
Panama
Papua-Uusi-Guinea
* Paraguay
* Peru
* Pohjois-Korea
Portugali
Puola
Ranska
* Ranskan Guayana
Romania
Ruotsi
Saksa
Salomon Saaret
Slovakia
St Kitts ja Nevis
St Lucia
St Vincent & Grenadinit

* Samoa
San-Marino
Senegal
Sikkim
Singapore
Sri-Lanka
Sisä-Mongolia
* Suomi
* Surinam
Sveitsi
* Swazimaa
* Syyria
Tahiti
Taiwan
* Tansania
Tanska
Thaimaa
Tiibet
Tonga
Trinidad & Tobaco
Tšekkoslovakia
Tunisia
Turkki
Ukraina
Unkari
* Uruguay
* Uusi-Seelanti
* Venäjä
Valko-Venäjä
Vanuatu
Vatikaani
Venezuela
Vietnam
Viro
Yhdysvallat
Zambia
Zimbabwe

1. ENSIMMÄINEN SEIKKAILUMATKA - 1946

Touruhovi on vanha puutalo Tourujoen penkereellä Jyväskylässä. Se on turvallinen syntymäkotini, josta lähdän ensimmäiselle seikkailumatkalle. Mikäs suomalaiselle parempi kuin saunamatka.

On vuosi 1946, ja perheen esikoisena olen täyttänyt kokonaista kaksi vuotta. Itsenäinen Suomi on 29 vuoden ikäinen.

Vuonna 1867 syntynyt Carl Gustaf Mannerheim on täyttänyt 79 vuotta, ja on eronnut presidentin virasta huonon terveyden vuoksi. Juho Paasikivi on valittu hänen seuraajakseen.

Minä seuraan äitini jalanjälkiä. Kävelemme ensiksi Tourujoen sillan yli, ja sieltä matka jatkuu kaupungille. On jännittävää olla suurkaupungissa. Jyväskylän asukasluku on 23.000, mutta se näyttää pikkupojasta miljoona-kaupungilta. Yleiset saunat ovat kaupungeissa suosittuja. Saavumme vajaan puolen tunnin päästä Väinön saunalle. Se tuntuu minusta tavattoman suurelta laitokselta, jossa kiuas pihisee, höyry suhisee ja vesi loiskuu. Pesutuvan puolella on omituinen mummo, joka kiduttaa miehiä. Mummo iskee vatsallaan röhöttävän miehen selkään jollain teräaseella niin, että veri tirskuu. Sitten hän imee lehmän sarvella verta ja sylkäisee lattialle. Jälkeenpäin saan tietää, että mummo oli kuppari, vaikkei oma äiti halunnut niin pahalta kuulostavaa sanaa pojalleen opettaa.

Kun olemme aikamme pesseet ja löylytelleet, äiti auttaa minua pukeutumisessa. Hän menee jostain syystä vielä saunan puolelle. Siitä se alkaa. Jännittävä kaupunki odottaa ulkona ja saman tien livahdan pukuhuoneesta ulos.

Seuraavassa hetkessä äiti on saada sydänkohtauksen,

kun huomaa, että poika on hävinnyt. Onneksi on kesä ja aurinkoinen ilma. Taaperran innoissani pitkin kaupungin katuja. Olen menossa kotiin. Vauhti on kova ja äiti jossain kaukana. Hän kyselee sydän kurkussa vastaantulijoilta: ”Onko näkynyt pientä poikaa?” Kukaan ei ole nähnyt. Olen päässyt seikkailun makuun, ja pieni pelko lisää jännitystä. En tajua, mitä tuskaa tuotan äidille. Hän tekee ilmoituksen poliisilaitokselle pojan katoamisesta. Epätoivon keskellä hän rukoilee ja ajattelee myös, olisinko voinut osata Touruhoviin.

En itse ymmärrä, että olen ottanut täysin oikean suunnan kotiin. Äiti tulee kaukana perässä, hänen sydämensä takoo kipeästi ja matka tuntuu loputtoman pitkältä.

Kun äitini kertoo seuraavan vaiheen yli seitsemänkymmenen vuoden ikäisenä, itkee hän vieläkin ilosta. Olen odottamassa äitiä Tourujoen sillalla. Hän näkee poikansa jo kaukaa, juoksee kuin maratoonari maaliin ja nostaa minut syliinsä. Äidin syli on maailman paras paikka. Me kummatkin itkemme; äiti ja poika ovat löytäneet toisensa Tourujoen sillalla.

Tämä seikkailumatka on elämäni ensimmäinen, mutta ei viimeinen. Se on avaus omatoimimatkoihin, ilman edes taskurahaa. Kymmenen vuotta myöhemmin kahdeksan henkinen perhe lähtee valtameren taakse uusiin seikkailuihin.

Eero turvallisessa Touruhovin kodissa äidin katseen ulottuvilla ennen pojan ensimmäistä seikkailumatkaa. Taulun on maalannut Eeron isä Uuno Heikki Sorila

2. POTKURIKONEELLA KANADAAN - 1957

Kova pakkas on paukkuu Vilppulassa talvella 1957, kun kahdeksanhenkinen perhe lähtee junalla Helsinkiin. Naapurit ja kylänmiehet ihmettelivät suuresti, mikä on matkan tarkoitus, ja vielä keskellä talvea. Asia on henkilökohtainen, eivätkä vanhempamme siitä toivottele ympäri kylää. Me lapset menemme luottavaisesti, minne viedään, sillä lapsen tahto on isän taskussa. Meistä on jännittävää matkustaa junassa, eikä matkan päämäärällä ole väliä. Englantilaisen kirjailijan C.S. Lewisin elämäkerrassa viitataan siihen, että parasta elämässä on matkanteko tavoitteeseen, *perille saapuminen saattaa tuottaa jopa pettymyksen*. Me lapset emme silloin tienneet myöskään tunnetun tiedemiehen Albert Einsteinin (1879-1955) sanontaa, jossa hän kuvailee ”*Pidän tavattomasti matkustamisesta, mutta en perille saapumisesta*”.

Helsingissä menemme Yrjönkadulla sijaitsevan korkean kivitalon yläkertaan. Siellä jännitys laukeaa. ”Me olemme lääkärintarkastuksessa ja muutamme Kanadaan”, sanoo isä harkitusti. Uutinen on perheen kaksitoistavuotiaalle esikoiselle kuin kuolemanisku. Käännän pääni kohti ikkunaa ja katselen alas Vanhan kirkon puistoon. Kuumat kyynelvet valuvat pitkin poskipieliä. Joudun eroon kaikista ystäväistäni ja rakkaasta synnyinmaastani. En silloin vielä tiedä, että Kanada on kaksikymmentäyhdeksän kertaa Suomea suurempi ja asukkaita siellä on kuusitoista miljoonaa, neljä kertaa enemmän kuin Suomessa. Tiedän vain, että se on suuri tuntematon maailma ilman yhtään kaveria. Nämä synkät ajatukset takovat kiusallisesti päässäni kuin konevasara.

Huhtikuun alussa olemme Pan American -yhtiön potku-

rikoneessa. Atlantin yllä katselen koneen ikkunasta ulos päivän kallistuessa iltaan. Kaikki on pian sysimustaa avaruudessa paitsi punainen liekki, joka syöksyy lentokoneen moottorin pakoputkesta pimeään yöhön. On pelottava tunne. Uskon, että jokainen muu perheenjäsen on minua toivorikkaammalla mielellä. Ainakin kymmenen viikon ikäiselle Inkeri-siskolle äidin syli tuo saman autuaan olon ja turvan lentokoneessa kuin missä tahansa muualla. Pieni koko on eduksi nuorimmalle matkustajalle, sillä äiti voi kylvettää häntä lämpimällä vedellä lentokoneen vessan lavuaarissa. Lauri-veli on kaksivuotias ja matkasta jää hänelle muisto. ”Istun lentokoneessa isän vierellä. Minulle tuodaan tarjottimella perunamuusia. Se erikoinen kokemus lentokoneessa tarttuu pysyvästi mieleeni”.

Islannin Reykjavikissa saadaan lisää polttoainetta. Seuraava pysäkki on Itä-Kanadassa Newfoundlandin Ganderissa. Siellä on kova pakkanen ja jäätävä tuuli. Joudumme kävelemään ulkona pitkän matkan lentokentän ravintolaan aamiaiselle. Kävelymatkan varrella nelivuotias veljeni Asko tarraa äidin hameeseen kiinni ja huutaa: ”Minä en voi hengittää.”

Ateriaan kuuluu ihmeellinen juoma, lasillinen kauhean makuista tomaattimehua. Semmoiseen en ole Suomessa tottunut. Seuraavaksi koneen pitäisi laskeutua Torontoon, mutta sankka sumu estää sen. Buffaloon laskeutuminen onnistuu, ja sieltä siirrymme Greyhound linja-autolla Torontoon. Lentoyhtiö majoittaa siirtolaiset upeaan Royal York -hotelliin. Vuonna 1929 rakennetussa viiden tähden hotellissa on 1365 huonetta, ja ateriat ja palvelu ovat ensiluokkaisia. Se on suuren maailman meininkiä. Me matkalaiset olemme lopen uupuneita; mikään ei maistu, paitsi uni.

Neljäs päivä huhtikuuta saavumme Torontossa Sudburyn lentokentälle. Samana päivänä syntyy kaukana Suomessa elokuvaohjaaja Aki Kaurismäki. Meille matka Kanadaan on ollut yhtä elokuvaa.

Tulevan kotikaupunkimme Sudburyn väkiluku on 40.000, joista suomalaisia yli 5.000. Tuntuu kotoiselta tavata heimoveljiä heti ensimmäisenä päivänä uudessa maassa. Suuri lasti jaetaan vastassa olevien kahden suomalaisen autoihin; kuplavalokkari ja Mersu ovat revetä saumoistaan. Sitten katselemme uuden kotimaan maise-mia. Siellä täällä näkyy tervapaperilla päällystettyjä hökkeleitä, joiden ympärillä on rikin polttamia mustia kallioita. Katoilla töröttää televisioantenneja kuin sekai-nen kasa heinäharavia. Räntäsade tahtoo olla hienotun-teinen tulijoita kohtaan, haluaa peittää järkyttävät näky-mät, muttei onnistu. Lumihuutalet sulavat kallion pintaan kuin kuumaan paistinpannuun.

C.S. Lewisin ajatus tuntuu pitävän paikkansa: matkan päämäärä, ainakin siinä hetkessä, on pettymys. Kuitenkin kuusivuotias Pirkko-sisko tuntuu olevan tyytyväisellä mielellä. Hän muistelee hyräilleensä jotain tuttua laulua. ”Muistan myös uuden toppatakin. Meillä on Mirjami-siskon kanssa samanlaiset. En unohda sitä, kun äiti opettaa meille kaikille hyvin tärkeän lauseen. My name is Pirkko Sorila, my name is Mirjam Sorila, ja niin edelleen, siltä varalta, jos eksyisimme toisistamme. Sekin jää mieleeni Sudburyyn saavuttuamme, kun äiti sanoo, että tuntuu kuin olisimme laskeutuneet kuuhun. Ei ihme, että vuosia myöhemmin avaruuslentäjät harjoittelevat Sudburyn kallioilla kuuhun laskeutumisen tekniikkaa.”

Sudburyssä uudet siirtolaiset jaetaan kahteen talouteen. Äiti ja tytöt menevät pappilaan Kyllösille Larch Streetin varrelle, isä ja pojat Itkosille Kittilänmäen Tedman-kadun varrelle. Ollaan uudessa maassa uuden kielen keskellä.

Olen Suomessa oppinut kolme englantilaista sanaa: "jees, okei, oorait", mutta niillä ei pitkälle pötkitä. Uusi kotimaamme on virallisesti kaksikielinen, ja esimerkiksi Kanadan pääministeri, vuonna 1882 syntynyt Louis St Laurent puhuu kumpaakin täydellisesti, englantia ja ranskaa. Minulle edes muutaman lisäsanalan oppiminen englanniksi olisi suuri saavutus. Muut eivät osaa juuri sen enempää, paitsi äiti. Mirjami-sisko on silloin kahdeksanvuotias ja muistaa tapauksen eräältä lentoasemalta: "Seisomme pitkässä jonossa emmekä ymmärrä sanaakaan kuulutuksista. Ujosti siinä vaan odotamme. Matkalaukuja, pusseja ja kasseja on kaikkialla. Yksi lapsista itkee. Isä selittää, että äidin on mentävä jonon etupäähän, sillä äiti osaa puhua englantia."

Meidän lasten sopii ihmetellä, missä äiti on oppinut englannin kielen. Jälkeenpäin selviää, että hän tutustui kuusitoistavuotiaana tyttöystävänsä kanssa amerikkalaiseen pariskuntaan Esplanadin puiston penkillä. Näitten ystävällisten turistien tapaaminen innoitti heitä kirjoittautumaan välittömästi englannin kielen kurssille.

Meillä muilla on nyt kielen oppimisen urakka edessä. Suomessa olin neljännellä luokalla, täällä joudun ensimmäiselle. Olen muita päätä pitempi, mutta kuitenkin kuin avuton sylivauva, joka ei osaa puhua. Samassa Prinsessa Annen koulussa käy jo englannin kielen oppinut Riitta. Tietenkin ihailen nuorta ihmistä, joka on oppinut niin vaikealta kuulostavan kielen. Oppi ei ole kuitenkaan tehnyt hänestä ylpeää, vaan hän hyväksyy minut pikku retkelle. Menemme Sudburyn mustille kallioille. Riitta tarjoaa elämäni ensimmäisen perunalastun tinapaperipussista, jossa lukee Hostess. Tuntuu hyvältä, kun saa retkellä ihmeellistä evästä, jollaista en ole Suomessa koskaan nähnyt. Maku on hiukan omituinen, mutta tomaattimehuun verrattuna herkullinen.

Kirjoittaja Viktorian putouksella

William Woodsworth (1770-1850) sanoi; “Runous on rauhassa koottuja tunteita.” **Taskurahalla maailman ympäri** teos kätkee rauhassa koottuja matkamuistoja elämän varrelta.

Se alkaa v.1946 jolloin pieni poika Suomessa karkaa saunasta ja päättyy Afrikan Swazimaan rinteelle v.2017, jossa yöpaikka löytyy öljulampun valaisemasta majasta.

Kirja vie lukijan Chilestä kiipeämällä Andivuoriston yli Argentiinaan, Suomesta junalla Siperian kautta Hong-Kongiin, kiipeämällä Kilimanjaron huipulle Tanzaniassa, tuhansien kilometrien pyörämatkalle Japaniin, katamara veneellä Pirun Saarelle Ranskan-Guayanalle, kumiveineellä rantautuminen Etelämantereelle, linja-autolla Pohjois-Koreaan, Swazimaan kuningaskuntaan ja moneen muuhun matkakohteeseen.

Teoksen 326 sivua ja 72 valokuvaa kertovat vähillä varoilla matkustamisen taiteilusta, uskomattomienkin vaikeuksien keskellä.

— Dr. Stuart Pidocke (*London School of Economics*)

9 789515 686404